

Ethische kwesties:

Het ethische vraagstuk:

Tijdens het schrijven van een artikel over dementie, was ik bezig met het verwerken van de informatie van mijn bron. Uiteindelijk realiseerde ik me dat ik een belangrijke vraag was vergeten te stellen, maar ik wist wat zijn standpunt daarover was door een interview dat ik eerder met hem had gelezen.

Ik was in tweestrijd: ik wilde mijn bron eigenlijk niet opnieuw opbellen met nog een vraag, omdat ik dat onprofessioneel over vond komen. Ik zat te twijfelen om zijn 'antwoord' alsnog te citeren in het artikel, op basis van het antwoord wat ik van hem in een ander interview had gelezen.

Afloop:

Uiteindelijk heb ik besloten niet de informatie uit het andere interview te gebruiken, maar nogmaals contact met hem te zoeken. Ondanks dat ik wist dat de informatie klopte, zou het natuurlijk zo kunnen zijn dat zijn standpunt inmiddels veranderd was, en daarnaast voelde het gewoon niet juist om te doen. Ik heb hem uiteindelijk gemaïld om de vraag nog aan hem te kunnen stellen. Het antwoord wat ik daarop kreeg heb ik verwerkt in het artikel.

Feiten en omstandigheden:

Ik was in dezen verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid en feitelijke juistheid van het artikel. Daarnaast ben ik het aan mijn bron verschuldigd dat ik bij het verzamelen van informatie op een betrouwbare manier te werk ga; het kan niet zo zijn dat een bron een zogenaamde uitspraak van zichzelf terugleest, terwijl hij weet die specifieke informatie nooit aan mij te hebben gegeven. Daarnaast zit je aangesloten bij een bedrijf en programma dat pretendeert de waarheid boven tafel te krijgen en op te komen voor diegene die dat niet kunnen. Als je alleen werkt hoef je daar geen rekening mee te houden, maar in dit geval is het belangrijk ook stil te staan bij de organisatie waar je werkt en wat het voor hen zou kunnen betekenen als zoiets uitkomt.

Mijn bron was enkel verantwoordelijk voor het geven van waarheidsgetrouwe antwoorden.

Verantwoording:

Ik heb dit vraagstuk besproken met mijn collega's en vond het opvallend om te merken dat niet iedereen er zo instond. Het grootste gedeelte gaf aan dat het inderdaad verstandig was om nogmaals contact met hem te zoeken en het op de juiste manier te doen. Een paar mensen gaven aan dat het geen groot probleem was om één of twee zinnen te parafaseren als je weet wat zijn antwoord geweest was. Daarbij werd dus wel het onderscheid gemaakt tussen citeren en parafaseren.

Eigen standpunt hierin:

Zoals gebleken is, ben ik zelf van mening dat het uiteindelijk het beste is om de bron nogmaals te contacteren om de informatie direct van hem te krijgen. Wel denk ik dat er tussen parafaseren en citeren inderdaad een groot verschil zit. Als de informatie die je nodig hebt uit een recent interview komt, je niet een volledige alinea aan dat deel van het onderwerp wijdt en parafraseert, kan ik me er best in vinden dat je een andere keuze zou maken. Dat is echter niet iets wat ik zelf zou doen, heb ik nu ontdekt. Het voelt tegenover de bron niet juist en voor mijn eigen innerlijke morele kompas eigenlijk ook niet.

Het ethische vraagstuk 2:

In de uitzending van 14 januari zou de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) in de uitzending cijfers uit de doeken doen over de medicijntekorten in ons land. Kassa zou in samenwerking met het KNMP deze cijfers naar buiten brengen, en daar zou ook een officieel persbericht over uitgaan wat nog onder embargo stond.

Zaterdagochtend, de dag van de uitzending, werd door de NOS een artikel gepubliceerd over precies dit onderwerp, enkel de cijfers ontbraken. Maar het nieuws was dus wel onder onze voeten weggekaapt. De contactpersoon bij het KNMP bleek het nieuws dus ook al bij andere partijen neergelegd te hebben, terwijl de afspraak was om Kassa de primeur te laten hebben.

Op de redactie was de stemming niet om over naar huis te schrijven en de vraag of we het persbericht, waar de daadwerkelijke cijfers dus wel instonden, niet gewoon al moesten verspreiden. Op die manier zou het nieuws toch in een bepaalde hoedanigheid bij ons blijven en daarmee werd ook de kans geëlimineerd dat het nieuws ook door andere nieuwsorganisaties gebracht zou worden. We wisten natuurlijk niet welke afspraken de contactpersoon bij het KNMP had gemaakt. Wellicht zouden die cijfers gedurende de dag ineens ergens anders verschijnen. Dit is een ethisch standpunt waar ik zelf niet direct betrokken bij was, maar ik vond hem wel erg interessant om toch te bespreken.

Afloop:

Uiteindelijk is besloten om het persbericht niet vervroegd naar buiten te brengen en af te wachten tot de uitzending. Op die manier zouden wij professioneel blijven en onze afspraken nakomen; dat zou nooit tegen ons gebruikt kunnen worden. Daarnaast werd er ook op vertrouwd dat, mocht het nieuws na de uitzending opgepakt worden, wij als bron aangehaald zouden worden. Dat is uiteindelijk gelukkig ook gebeurd en daarnaast is besloten om nooit meer met de betreffende persoon van het KNMP in zee te gaan.

Feiten en omstandigheden:

De redactie was hierbij betrokken en de contactpersoon bij het KNMP. Rens, degene op de redactie die het item voorbereid had, was in principe verantwoordelijk voor het contact met degene bij het KNMP en moest ervoor zorgen dat alles in goede banen geleid werd. De contactpersoon bij het KNMP was er verantwoordelijk voor dat het nieuws bij ons zou blijven en wij de primeur zouden hebben.

Verantwoording:

De redactie heeft niet direct een beleid in, maar gaat eigenlijk over alle vraagstukken die spelen met elkaar in overleg. Leidraad is daarbij wel de journalistieke code. Staan er binnen het vraagstukken twee principes van de journalistieke code tegenover elkaar, dan wordt door de redactie afgewogen welke daarin het zwaarst weegt. Het belangrijkste bij Kassa blijft de geloofwaardigheid en professionaliteit.

Uiteindelijk is dus besloten om niet te participeren in een gevecht om als eerste te zijn, maar rustig af te wachten en ons aan de gemaakte afspraken te houden. Dat ligt mijns inziens dus in lijn met hoe er over het algemeen over dit soort ethische kwesties nagedacht wordt.

Eigen standpunt hierin:

Mijn eigen standpunt hierin komt overeen met wat de redactie had gedaan, al moet ik zeggen dat ik best een kort lontje heb en in eerste instantie het persbericht er gewoon uit had gegooid. In het geval dat ik alleen had gewerkt, tenminste. Nu ik erop terugkijk denk ik dat ik, zeker met een team om mij heen, dezelfde keuze had gemaakt. Het heeft weinig zin om elkaar in het harnas te jagen. Blijf bij jezelf en waar je als programma en redactie voor staat.

